Onsdagen den 10 mars 2021

I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

RESOLUTIONER

EUROPAPARLAMENTET

P9_TA(2021)0071

En WTO-förenlig EU-mekanism för koldioxidjustering vid gränserna

Europaparlamentets resolution av den 10 mars 2021 om en WTO-förenlig EU-mekanism för koldioxidjustering vid gränserna (2020/2043(INI))

(2021/C 474/01)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av det avtal som antogs vid 21:a partskonferensen (COP21) för FN:s ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) i Paris den 12 december 2015 (Parisavtalet),

— med beaktande av FN:s miljöprograms rapport från 2019 om utsläppsklyftan (Emissions Gap Report),

— med beaktande av de särskilda rapporterna om global uppvärmning på 1,5 °C och om havet och kryosfären från den mellanstatliga panelen för klimatförändringar (IPCC),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 december 2019 om den europeiska gröna given (COM(2019)0640),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 17 september 2020 om höjning av Europas klimatambition för 2030 (COM(2020)0562) samt den tillhörande konsekvensbedömningen (SWD(2020)0176),

— med beaktande av Europeiska rådets slutsatser av den 12 december 2019 och 17–21 juli 2020,

— med beaktande av sin resolution av den 23 juli 2020 om slutsatserna från Europeiska rådets extra möte den 17–21 juli 2020 ([1])

— med beaktande av slutsatserna och rekommendationerna i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport 18/2020 av den 15 september 2020 med titeln *The EU's Emissions Trading System: free allocation of allowances needed better targeting*,

— med beaktande av sin resolution av den 28 november 2019 om klimat- och miljönödläget ([2]),

— med beaktande av sin resolution av den 15 januari 2020 om den europeiska gröna given ([3]),

([1]) Antagna texter, P9_TA(2020)0206.
([2]) Antagna texter, P9_TA(2019)0078.
([3]) Antagna texter, P9_TA(2020)0005.

— med beaktande av sin ståndpunkt om klimatmålet till 2030, det vill säga en 60-procentig minskning av växthusgasutsläppen jämfört med 1990 års nivå ([4]),

— med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,

— med beaktande av yttrandena från utskottet för internationell handel, utskottet för ekonomi och valutafrågor, budgetutskottet och utskottet för industrifrågor, forskning och energi,

— med beaktande av betänkandet från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet (A9-0019/2021), och av följande skäl:

A. Klimatförändringarnas negativa effekter utgör ett direkt hot mot människans försörjningsmöjligheter och terrestra och marina ekosystemen, vilket FN:s klimatpanel (IPCC) bekräftat i sina särskilda rapporter om global uppvärmning på 1,5 °C respektive havet och kryosfären. Dessa effekter är ojämnt fördelade och de mest negativa effekterna drabbar fattigare länder och människor.

B. Enligt Världshälsoorganisationen (WHO) förväntas klimatförändringarna från och med 2030 bidra till att det varje år dör cirka 250 000 fler människor grund av undernäring, malaria, diarré och värmestress.

C. Den globala genomsnittstemperaturen har redan stigit till mer än 1,1 °C över den förindustriella nivån ([5]).

D. EU och medlemsstaterna har förbundit sig enligt Parisavtalet att vidta klimatåtgärder grunde på de senaste vetenskapliga rönen och har nu som mål att uppnå klimatneutralitet senast 2050.

E. Under de senaste årtiondena har EU lyckats bryta sambandet mellan territoriella växthusgasutsläpp och ekonomisk tillväxt, då utsläppen av växthusgaser minskade med 24 procent samtidigt som BNP ökade med mer än 60 procent mellan 1990 och 2019. Här tas dock ingen hänsyn till de utsläpp som orsakas i samband med EU:s internationella handel, varför unionens globala koldioxidavtryck underskattas.

F. Under 2015 var förhållandet mellan EU:s importerade respektive exporterade utsläpp cirka 3:1, där 1 317 miljoner ton koldioxid importerades och 424 miljoner ton koldioxid exporterades ([6]).

G. Den befintliga EU-lagstiftningen har på ett effektivt sätt bidragit till de klimatmål som antagits hittills. Den rådande utformningen av systemet för handel med utsläppsrätter, särskilt bestämmelserna om koldioxidläckage, har inte gett några effektiva incitament för den nödvändiga utfasningen av fossila bränslen inom vissa sektorer, i synnerhet industrin, och har i vissa fall medfört omotiverade oförutsedda vinster för de stödmottagande företagen, något som Europeiska revisionsrätten uppmärksammat. ([7])

H. Kommissionen bör fortsätta att utveckla metoder för att fastställa produkters koldioxid- och miljöavtryck, där man tillämpar en livcykelstrategi och säkerställer att redovisningen av produkternas inbyggda utsläpp speglar verkligheten i största möjliga utsträckning och inbegriper utsläpp från internationella transporter.

I. Kommissionen bör även studera produkters och tjänsters spårbarhet i syfte att mer exakt fastställa alla effekter av dem genom hela livscykeln, till exempel utvinningen och användningen av material, tillverkningsprocessen, energianvändningen och transportsätten, med målet att upprätta databaser.

([4]) Europaparlamentets ändringar antagna den 8 oktober 2020 av förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 (Europeisk klimatlag) (Antagna texter, P9_TA(2020)0253).

([5]) World Meteorological Organization (WMO), *Statement on the State of the Global Climate in 2019*.

([6]) Fezzigna, P., Borghesi, S., Caro, D., *Revising Emission Responsibilities through Consumption-Based Accounting: A European and Post-Brexit Perspective* i tidskriften *Sustainability*, 17 januari 2019.

([7]) Se Europeiska revisionsrättens särskilda rapport nr 18/2020.

Onsdagen den 10 mars 2021

J. Cirka 27 procent av de globala koldioxidutsläppen från bränsleförbränning är nu kopplade till produkter som omfattas av internationell handel ([8]). De internationella godstransporterna sker till 90 procent till havs, vilket medför betydande växthusgasutsläpp. Enbart växthusgasutsläpp från inhemsk sjöfart ingår i beräkningen av EU:s ursprungliga nationellt fastställda bidrag. Detta ses nu dock över mot bakgrund av EU:s höjda 2030-mål.

K. Covid-19-krisen har fört med sig vissa viktiga lärdomar, varför kommissionen i sitt förslag till ett nytt återhämtningsinstrument – Next Generation EU – understryker vikten av att stärka EU:s oberoende och resiliens samt behovet av kortare livsmedelskedjor.

L. Det är oerhört viktigt att kommissionen har en helhetssyn på klimatpolitiken, till exempel genom att vidta åtgärder avseende utsläppsminskningsmålen för exempelvis sjötransporter, i samordning med strategier för koldioxidprissättning.

M. En effektiv och ändamålsenlig koldioxidprissättning inom ramen för ett bredare regelverk kan fungera som ett incitament för utvecklingen av produktionsmetoder med lägre växthusgasavtryck och sporra till ökade investeringar i innovation och ny teknik som utmynnar i en koldioxidsnål och cirkulär EU-ekonomi. En effektiv mekanism för koldioxidjustering vid gränserna kan ha betydelse i detta sammanhang.

N. Handel kan fungera som ett viktigt verktyg för att främja hållbar utveckling och bekämpa klimatförändringarna. EU:s inre marknad är världens näst största konsumentmarknad, vilket ger unionen unika möjligheter att sätta standarden på global nivå.

O. Bekämpningen av klimatförändringarna är en konkurrensfaktor samt bidrar till social rättvisa och stora möjligheter till industriell utveckling, sysselsättningsskapande, innovation och regional utveckling.

P. Enligt artikel XX i allmänna tull- och handelsavtalet (Gatt) har Världshandelsorganisationens medlemmar rätt att vidta åtgärder som är nödvändiga för att skydda människors, djurs eller växters liv eller hälsa (b) eller naturtillgångar (g).

Q. EU bör acceptera att ett tredjeland inrättar en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna om landet i fråga tillämpar ett högre koldioxidpris.

R. USA:s president Joe Biden har via sin valplattform uttryckt sig positiv till att försöka införa avgifter eller kvoter för koldioxidjustering för koldioxidintensiva varor från länder som inte fullgör sina klimat- och miljöskyldigheter. Detta skulle skapa nya samarbetsmöjligheter mellan EU och USA kring bekämpningen av klimatförändringarna och återupprättandet av detta mycket viktiga partnerskap.

S. EU:s höjda ambitionsnivå vad gäller klimatförändringarna får inte medföra risk för koldioxidläckage för den europeiska industrin.

Allmänna kommentarer

1. Europaparlamentet finner det djupt oroande att inga av de inlämnade nationellt fastställda bidragen, inte heller dem från EU och medlemsstaterna, i nuläget är förenliga med målet att hålla den globala temperaturökningen gott och väl under 2 °C, i enlighet med Parisavtalet, och samtidigt begränsa den globala temperaturökningen till 1,5 °C över den förindustriella nivån.

2. Europaparlamentet finner det också oroande att vissa av EU:s handelspartner i de internationella klimatförhandlingarna visat på bristande samarbetsvilja under de senaste åren, vilket undergräver vår gemensamma globala förmåga att nå Parisavtalets mål, något som också konstaterades nyligen vid COP25. Parlamentet uppmuntrar alla parter att stödja en gemensam och vetenskapsbaserad global insats som kan resultera i uppnåendet av dessa mål. Parlamentet uppmanar kommissionen och rådet att säkerställa ett insynsvänligt, rättvist och inkluderande beslutsfattande inom ramen för UNFCCC.

([8]) Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), *CO_2 emissions embodied in international trade and domestic final demand: methodology and results using the OECD inter-country input-output database*, 23 november 2020.

3. Europaparlamentet understryker att EU och medlemsstaterna har en skyldighet och möjlighet att fortsätta att gå i täten för det globala klimatarbetet tillsammans med andra ledande globala utsläppare. Parlamentet påpekar att EU har varit ledande i klimatarbetet, vilket också framgår av unionens mål att uppnå klimatneutralitet senast 2050 och dess plan att höja sitt 2030-mål om minskade växthusgasutsläpp. Parlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen och medlemsstaterna att intensifiera sin klimatdiplomati före och efter antagandet av lagstiftningsförslaget om en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna och i synnerhet att upprätthålla en kontinuerlig dialog med sina handelspartner för att skapa incitament för globala klimatåtgärder. Vidare framhåller parlamentet behovet av parallella diplomatiska insatser för att få med EU:s grannländer på tåget i ett tidigt stadium.

4. Europaparlamentet framhåller allmänhetens och konsumenternas centrala roll i energiomställningen, liksom vikten av att stimulera och stödja konsumentval för att minska klimatförändringarnas effekter genom att främja hållbara verksamheter och positiva bieffekter som höjer livskvaliteten.

5. Europaparlamentet noterar kommissionens förslag att fastställa EU:s 2030-klimatmål till minst 55 procent minskade nettoutsläpp jämfört med 1990 års nivåer. Parlamentet poängterar dock att det självt har antagit ett högre mål på 60 procent.

6. Europaparlamentet konstaterar att EU visserligen avsevärt minskat sina inhemska växthusgasutsläpp, men att växthusgasutsläppen kopplade till import till EU fortsätter att öka konstant och därmed undergräver unionens arbete med att minska sitt globala koldioxidavtryck. Parlamentet understryker att nettoimporterna av varor och tjänster till EU står för mer än 20 procent av unionens inhemska koldioxidutsläpp. Parlamentet anser att importernas växthusgasinnehåll bör övervakas bättre, så att man kan identifiera möjliga åtgärder för att minska EU:s globala växthusgasavtryck.

Utformning av en WTO-kompatibel mekanism för koldioxidjustering vid gränserna

7. Europaparlamentet stöder införandet av en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna, förutsatt att den är förenlig med WTO:s regler och EU:s frihandelsavtal genom att inte vara diskriminerande eller utgöra en förklädd begränsning av den internationella handeln. Parlamentet anser att mekanismen skulle skapa ett incitament för den europeiska industrin och EU:s handelspartner att minska koldioxidutsläppen från sina industrier och därmed stödja den klimatpolitik som bedrivs både av EU och globalt, i linje med Parisavtalets mål. Parlamentet framhåller entydigt att mekanismen ska vara utformad på ett sådant sätt att dess enda syfte är att främja klimatmål och att den inte får missbrukas som ett verktyg för att ökad protektionism eller oberättigad diskriminering eller ökade begränsningar. Dessutom understryker parlamentet att den måste stödja EU:s miljömål, särskilt att på ett bättre sätt motverka växthusgasutsläppen kopplade till EU:s industri och den internationella handeln, samtidigt som den är icke-diskriminerande och eftersträvar lika villkor på global nivå.

8. Europaparlamentet betonar att de minst utvecklade länderna och små östater under utveckling bör särbehandlas, med beaktande av deras särdrag och mekanismens potentiellt negativa effekter på deras utveckling.

9. Europaparlamentet påminner om de yttersta randområdenas särskilda begränsningar och utmaningar, framför allt deras avlägsna läge, ökaraktär och små marknader, och begär det inom mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna tas särskild hänsyn tas till dessa områdens särdrag i enlighet med artikel 349 i EUF-fördraget.

10. Europaparlamentet upprepar att införandet av en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna bör utgöra en del av ett paket av lagstiftningsåtgärder som syftar till att åstadkomma en snabb minskning av växthusgasutsläppen från EU:s produktion och konsumtion, särskilt genom förbättrad energieffektivitet och ökad användning av förnybara energikällor. Parlamentet understryker att mekanismen bör kombineras med politik som möjliggör och främjar investeringar i industriprocesser med låga koldioxidutsläpp, bland annat med hjälp av innovativa finansieringsverktyg, den nya handlingsplanen för den cirkulära ekonomin och en bredare och både miljömässigt ambitiös och socialt rättvis industripolitik för EU, i syfte att närma sig en koldioxidfri återindustrialisering av Europa med målet att skapa högkvalitativ sysselsättning på lokal nivå och trygga den europeiska ekonomins konkurrenskraft, samtidigt som EU:s klimatambitioner fullgörs och det skapas förutsägbarhet och en tydlig situation som en grund för investeringar i klimatneutralitet.

11. Europaparlamentet understryker att produktstandarder kan medföra en koldioxidsnål och resurseffektiv tillverkning och även bidra till att säkerställa minimal negativ miljöpåverkan från produktanvändningen. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att som ett komplement till införandet av en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna föreslå ambitiösare bindande normer och standarder för minskade växthusgasutsläpp och resurs- och energibesparingar hos produkter som släpps ut på EU-marknaden, till stöd för policyramen för hållbara produkter och den nya handlingsplanen för den cirkulära ekonomin.

Onsdagen den 10 mars 2021

12. Europaparlamentet anser att mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna bör omfatta all import av produkter och varor som täcks av EU:s utsläppshandelssystem, inbegripet när de är integrerade i mellan- eller slutprodukter, i syfte att förhindra möjliga snedvridningar av den inre marknaden och längs hela värdekedjan. Parlamentet understryker att mekanismen till en början (redan från och med 2023) och efter en konsekvensbedömning bör omfatta energisektorn och energiintensiva industrisektorer såsom cement-, stål-, aluminium-, oljeraffinaderi-, pappers-, glas-, kemikalie- och gödselmedelsbranschen, som fortfarande erhåller avsevärda gratistilldelningar och står för 94 procent av EU:s industriutsläpp.

13. Europaparlamentet framhåller att redovisningen av växthusgasutsläppen från import bör grundas på insynsvänliga, tillförlitliga och uppdaterade produktspecifika riktmärken vid anläggningarna i tredjeländer men att standardförfarandet ska vara att hänsyn tas till de genomsnittliga globala växthusgasutsläppen för enskilda produkter, uppdelat på olika produktionsmetoder med varierande utsläppsintensitet, i händelse att importören inte tillhandahåller sådana uppgifter. Parlamentet anser att koldioxidprissättningen av import också bör täcka både direkta och indirekta utsläpp och därför även beakta elnätets landspecifika koldioxidintensitet eller, om importören tillhandahåller sådana uppgifter, koldioxidintensiteten i anläggningens energiförbrukning.

14. Europaparlamentet noterar att kommissionen för närvarande bedömer alla olika alternativ för införandet av en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna, allt från skatteinstrument till mekanismer som använder sig av EU:s utsläppshandelssystem. Parlamentet betonar att diskussionerna kring mekanismens utformning bör ske parallellt med översynen av EU:s utsläppshandelssystem, i syfte att säkerställa att de två systemen blir komplementära och enhetliga och förhindra överlappningar som skulle leda till ett dubbelt skydd av EU:s industri. Vidare framhåller parlamentet vikten av att förfarandet bakom mekanismen är insynsvänligt, bland annat genom att man samarbetar med WTO och EU:s handelspartner i samordning med Europaparlamentet samt noga bedömer och jämför de olika alternativens ändamålsenlighet, effektivitet och rättsliga genomförbarhet när det gäller minskningen av de totala globala växthusgasutsläppen. Parlamentet insisterar på att mekanismen först och främst har ett miljösyfte och att miljökriterier därför bör ha avgörande betydelse för valet av instrument, så att det med siktet inställt på Parisavtalets mål fastställs ett förutsägbart och tillräckligt högt koldioxidpris som ger incitament till investeringar i minskade koldioxidutsläpp.

15. Europaparlamentet betonar vikten av att bedöma hur varje alternativ påverkar konsumenternas levnadsstandard, särskilt bland dem som tillhör mer utsatta grupper, samt hur det påverkar inkomsterna. Parlamentet uppmanar kommissionen att i konsekvensbedömningen även undersöka hur EU:s budget påverkas av intäkterna från mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna i form av egna medel, beroende på vilken utformning och vilka metoder som väljs.

16. Europaparlamentet anser att man för att motverka den potentiella risken för koldioxidläckage, samtidigt som man följer WTO:s regler, måste ta ut en avgift för koldioxidinnehållet i importerna inom ramen för mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna, på ett sätt som återspeglar de koldioxidkostnaderna för EU:s tillverkare. Parlamentet poängterar att koldioxidprissättningen inom ramen för mekanismen bör spegla den dynamiska prisutvecklingen för unionens utsläppsrätter inom ramen för EU:s utsläppshandelssystem, samtidigt som förutsägbarhet och minskad volatilitet hos koldioxidpriset säkerställs. Parlamentet anser att importörerna bör köpa utsläppsrätter från en separat utsläppsrättspool utanför EU:s utsläppshandelssystem, vars koldioxidpris överensstämmer med transaktionsdagens koldioxidpris inom EU:s utsläppshandelssystem. Parlamentet understryker att mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna bara är en av åtgärderna för genomförandet av den europeiska gröna given och också måste åtföljas av nödvändiga åtgärder inom sektorer som inte omfattas av utsläppshandelssystemet samt en omfattande reform av EU:s utsläppshandelssystem för att säkerställa en meningsfull koldioxidprissättning som till fullo respekterar principen att förorenaren betalar och för att bidra till den nödvändiga minskningen av växthusgasutsläppen i enlighet med EU:s uppdaterade klimatmål till 2030 och målet om nollnettoutsläpp av växthusgaser till 2050, bland annat genom att hantera den linjära minskningsfaktorn, sänka taket och bedöma det eventuella behovet av ett minimipris för koldioxid.

17. Europaparlamentet betonar att en punktskatt på koldioxidinnehållet i alla produkter som förbrukas, både inhemska och importerade, inte till fullo skulle motverka risken för koldioxidläckage, samtidigt som en sådan punktskatt skulle vara tekniskt utmanande med tanke på komplexiteten i koldioxidspårningen i globala värdekedjor och skulle kunna medföra en betydande börda för konsumenterna. Parlamentet konstaterar att en fast tull eller skatt på import skulle kunna vara ett enkelt verktyg för att ge en tydlig och stabil miljöprissignal om importerad koldioxid. Eftersom detta skulle vara en fast skatt anser dock parlamentet att den skulle vara ett mindre flexibelt verktyg för att spegla prisutvecklingen inom EU:s utsläppshandelssystem. Parlamentet betonar att en rörlig skatt som automatiskt speglade priset inom EU:s utsläppshandelssystem i praktiken skulle vara detsamma som ett abstrakt utsläppshandelssystem. Parlamentet konstaterar att det finns en möjlighet att en mekanism grundad på artikel 192.2 i EUF-fördraget skulle införas i händelse att mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna fick en skattemässig karaktär.

18. Europaparlamentet understryker att importörerna bör ges möjlighet att, i enlighet med EU:s standarder för övervakning, rapportering och verifiering inom EU:s utsläppshandelssystem, bevisa att koldioxidinnehållet i deras produkter är lägre än de värdena, varvid de belopp som de ska betala bör justeras ned i motsvarande grad, så att innovation och investeringar i hållbar teknik främjas i hela världen. Parlamentet anser att detta inte får medföra en oproportionerlig börda för små och medelstora företag. Vidare betonar parlamentet att genomförandet av mekanismen måste grundas på en uppsättning EU-standarder som förhindrar att den kringgås eller missbrukas samt en stark oberoende administrativ infrastruktur.

19. Europaparlamentet betonar att mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna bör säkerställa att importörer från tredjeländer inte debiteras två gånger för koldioxidinnehållet i sina produkter, så att de garanteras likabehandling och icke-diskriminering. Parlamentet uppmanar kommissionen att noggrant bedöma konsekvenserna för de minst utvecklade länderna av de olika alternativa utformningarna.

20. Europaparlamentet framhåller att mekanismen, till skillnad från utsläppshandelssystemet, inte bör betrakta vedeldning i bränslesyfte som koldioxidneutralt och att koldioxidutsläpp kopplade till avverkat timmer och utarmad mark bör prissättas inom ramen för det reviderade och uppdaterade ramverket.

21. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen att minimera risken för att exportörer till EU försöker kringgå mekanismen eller äventyra dess verkan, till exempel genom att lägga om produktionen mellan marknader eller exportera halvfärdiga varor.

Mekanismens handelsrelaterade aspekter

22. Europaparlamentet begär att Parisavtalet och dess mål görs till en av de främsta vägledande handelspolitiska principer som alla handelsinitiativ och tillhörande politiska verktyg måste anpassas till, bland annat genom att det inbegrips som en central beståndsdel i frihandelsavtal. Parlamentet hyser övertygelsen att en sådan ändamålsbaserad handelspolitik kan fungera som en viktig drivkraft för att styra ekonomier mot minskade koldioxidutsläpp i syfte att nå klimatmålen i Parisavtalet och den europeiska gröna given.

23. Europaparlamentet finner det djupt oroande att det multilaterala handelssystemet håller på att urholkas. Parlamentet uppmanar kommissionen att aktivt samverka med handelspartnernas regeringar för att trygga en fortsatt dialog om detta initiativ och därmed skapa incitament för klimatåtgärder både inom EU och från handelspartnernas sida. Parlamentet understryker att handelspolitiken kan och bör utnyttjas till att främja en positiv miljöagenda och motverka stora skillnader i ambitionsnivån på miljöområdet mellan EU och resten av världen samt framhåller att mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna bör utformas som en åtgärd som kompletterar andra åtgärder inom ramen för kapitlen om handel och hållbar utveckling i EU:s frihandelsavtal. Parlamentet understryker att initiativets slutmål måste vara globala insatser som gör mekanismen överflödig i takt med att resten av världen når upp till EU:s ambitionsnivå i fråga om minskade koldioxidutsläpp. Parlamentet anser därför att mekanismen bör betraktas som ett sätt att bidra till att påskynda processen och inte som ett medel för protektionism. Parlamentet förväntar sig att kommissionen inleder förhandlingar om en global strategi inom ramen för WTO eller G20.

24. Europaparlamentet anser att den internationella handeln och handelspolitiken är av central betydelse för omställningen till en klimatneutral, resurseffektiv och cirkulär global ekonomi och därmed bidrar till de globala insatserna för uppnåendet av FN:s mål för hållbar utveckling och Parisavtalet. Parlamentet anser att det finns ett akut behov av en omfattande reform av WTO som gör det möjligt för organisationen att garantera rättvis handel och samtidigt bekämpa global uppvärmning. Parlamentet konstaterar att Gatt-bestämmelserna fastställdes 1947 och anser att de måste ses över mot bakgrund av den rådande klimatkrisen. Parlamentet förväntar sig att kommissionen snarast tar initiativ till en reform av WTO i syfte att uppnå förenlighet med klimatmålen. Parlamentet uppmanar kommissionen att intensifiera sina satsningar på en global koldioxidprissättning och på att underlätta handeln med klimat- och miljöskyddsteknik, till exempel genom handelspolitiska initiativ såsom WTO:s avtal om miljöanpassade varor.

25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att försöka få till stånd multilaterala WTO-reformer som anpassar den internationella handelsrätten till målen i Parisavtalet och andra aspekter av internationell rätt, särskilt ILO:s konventioner. Parlamentet påpekar att en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna är förenlig med WTO:s regler om den utformas på ett sådant sätt att den har ett tydligt miljösyfte som går ut på att minska de globala växthusgasutsläppen samt präglas av högsta möjliga miljöintegritet.

26. Europaparlamentet understryker att mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna kan bidra till uppnåendet av målen för hållbar utveckling. Parlamentet påminner om att främjandet av anständigt arbete också är ett av målen för hållbar utveckling, och uppmanar eftertryckligen kommissionen att säkerställa att varor som släpps ut på EU-marknaden tillverkas under förhållanden som är förenliga med ILO:s konventioner.

27. Europaparlamentet konstaterar att utformningen av mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna – vars syfte skulle vara strikt miljömässigt, det vill säga att minska de globala koldioxidutsläppen och motverka koldioxidläckage – skulle kunna grundas på Gatt-bestämmelser, till exempel artikel I (principen om behandling som mest gynnad nation), artikel III (principen om nationell behandling) och, vid behov, artikel XX (allmänna undantag), för att vara förenlig med WTO:s regler.

28. Europaparlamentet framhåller principen om icke-diskriminering enligt artikel III i Gatt. Parlamentet poängterar att likabehandling av import och inhemsk produktion är ett nyckelkriterium för säkerställandet av att alla åtgärder är förenliga med WTO:s regler. Parlamentet understryker att mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna bör lika villkor mellan EU:s inhemska produktion och utländsk produktion genom införandet av en avgift, motsvarande den inom EU:s utsläppshandelssystem, för inbyggda koldioxidutsläpp från importerade varor inom de sektorerna, oavsett ursprung, och därigenom säkerställa fullgott skydd mot koldioxidläckage för den europeiska industrin och förhindra överföring av utsläpp till tredjeländer. Parlamentet betonar att mekanismens genomförande därför bör förhindra dubbelt skydd av EU-anläggningar, samtidigt som man bedömer konsekvenserna för exporten och avhängiga sektorer längs värdekedjan. Vidare poängterar parlamentet att mekanismen bör vara utformad enligt den enkla principen att ett ton koldioxid inte ska skyddas två gånger.

29. Europaparlamentet framhåller vikten för den europeiska industrins konkurrenskraft av att man skapar lika villkor på global nivå utan att det medför skadliga klimat- eller miljöeffekter. Parlamentet riktar därför en kraftfull uppmaning till kommissionen att överväga möjligheterna att införa exportrabatter, men endast om det till fullo kan påvisas att dessa har en positiv klimatpåverkan och är förenliga med WTO:s regler. Parlamentet understryker att man, för att förhindra att det uppstår negativa klimateffekter genom att uppmuntra till mindre effektiva produktionsmetoder inom europeiska exportindustrier och samtidigt säkerställa förenlighet med WTO:s regler, måste säkerställa att varje form av potentiellt exportstöd är insynsvänligt och proportionellt och inte medför någon typ av konkurrensfördelar för EU:s exportindustrier i tredjeländer samt att sådant stöd begränsas strikt till de mest effektiva anläggningarna, så att incitamenten för minskade växthusgasutsläpp för EU:s exportföretag upprätthålls.

30. Europaparlamentet betonar att mekanismen oavsett utformning måste skapa incitament för industrin i och utanför EU att producera rena och konkurrenskraftiga produkter och motverka koldioxidläckage, utan att det äventyrar handelsmöjligheterna.

31. Europaparlamentet noterar att mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna är en del av den europeiska gröna given och ett verktyg för att uppnå EU:s mål om nollnettoutsläpp av växthusgaser senast 2050. Parlamentet konstaterar att mekanismen skulle kunna ha en antingen direkt eller indirekt inverkan på de mest koldioxid- och handelsintensiva industrisektorerna och att man bör samråda med dem under hela förfarandet. Dessutom noterar parlamentet att mekanismen skulle kunna påverka leveranskedjorna på ett sådant sätt att de skulle internalisera koldioxidkostnaderna. Parlamentet betonar att mekanismen oavsett utformning måste vara enkel att administrera och inte får medföra en oskälig ekonomisk eller administrativ börda för företagen, särskilt små och medelstora företag.

Mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna och egna medel

32. Europaparlamentet konstaterar att mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna skulle kunna genomföras antingen som en utvidgning av det nuvarande tullsystemet eller som ett kompletterande system inom ramen för det befintliga utsläppshandelssystemet. Parlamentet betonar att båda modellerna skulle kunna vara helt förenliga med ett initiativ för egna medel.

33. Europaparlamentet stöder kommissionens avsikt att använda sig av intäkterna från mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna som nya egna medel i EU-budgeten, och uppmanar kommissionen att säkerställa full insyn i användningen av dessa intäkter. Parlamentet poängterar dock att mekanismens budgetmässiga roll endast bör vara en biprodukt. Parlamentet anser att dessa nya intäkter bör möjliggöra ökat stöd till klimatåtgärder och målen i den gröna given, till exempel rättvis omställning och utfasning av fossila bränslen i Europas ekonomi, samt en ökning av EU:s bidrag till den internationella klimatfinansieringen till förmån för de minst utvecklade länderna och små östater under utveckling, som är mest sårbara för klimatförändringarna, särskilt i syfte att hjälpa dem att genomgå en industrialisering baserad på ren och koldioxidsnål teknik. Parlamentet uppmanar kommissionen att i sitt kommande förslag ta hänsyn till mekanismens sociala konsekvenser, i syfte att minimera dessa. Parlamentet betonar att intäkterna från mekanismen inte på något sätt får användas som dolda subventioner till högförorenande europeiska industrier, vilket i slutändan skulle äventyra mekanismens förenlighet med WTO:s regler.

34. Europaparlamentet påminner om att parlamentet, rådet och kommissionen i det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel ([9]) enats om att införa nya egna medel i nästa fleråriga budgetram, inklusive mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna. Om de finansiella flödena från mekanismen anslogs till EU:s budget skulle detta enligt parlamentet bidra till att minska problemen med skattemässig likvärdighet samt

([9]) EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

säkerställa en rättvis fördelning av effekterna mellan medlemsstaterna och en smidig struktur med minimala administrativa omkostnader. Parlamentet menar därför att andelen BNI-baserade bidrag i finansieringen av EU:s budget skulle minska om dessa intäkter definierades som egna EU-medel, vilket i sin tur skulle bidra till en rättvis fördelning av mekanismens effekter mellan alla medlemsstater. Parlamentet anser att alla eventuella besparingar på nationell nivå till följd av lägre BNI-bidrag kommer att öka medlemsstaternas finanspolitiska utrymme.

35. Europaparlamentet noterar olika försiktiga beräkningar av intäkter på 5–14 miljarder euro per år, beroende på det nya instrumentets tillämpningsområde och utformning. Parlamentet betonar att EU-budgeten under alla omständigheter är unikt lämpad att klara av inkomstfluktuationer eller till och med långsiktiga regressiva effekter.

36. Europaparlamentet har den fasta avsikten att säkerställa att egna medel från mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna ingår i en korg av egna medel som är tillräcklig för att täcka de förväntade sammanlagda utgifterna för återbetalningen av kapitalbeloppet och räntorna för upplåningen inom ramen för instrumentet Next Generation EU, med samtidig respekt för universalitetsprincipen. Parlamentet påminner dessutom om att eventuella överskott från återbetalningsplanen måste fortsätta att ingå i EU:s budget som allmänna inkomster.

37. Europaparlamentet betonar att införandet av en korg med nya egna medel, i enlighet med färdplanen för införandet av nya egna medel enligt det interinstitutionella avtalet skulle kunna göra det lättare att bättre rikta in EU-finansieringen på prioriterade områden och gemensamma allmänna nyttigheter med stora effektivitetsvinster jämfört med nationell finansiering. Parlamentet påminner om att alla eventuella överträdelser av villkoren i det interinstitutionella avtalet från en av de tre institutionernas sida kan medföra att de övriga två institutionerna gör den institutionen till föremål för rättslig prövning.

38. Europaparlamentet uppmanar institutionerna att aktivt följa upp färdplanen. både till andemeningen och till den faktiska lydelsen, när det gäller införandet av nya egna medel enligt det interinstitutionella avtalet, där det föreskrivs att dessa nya egna medel ska träda i kraft senast den 1 januari 2023.

Mekanismens genomförande och andra aspekter

39. Europaparlamentet understryker att genomförandet av mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna måste åtföljas av avskaffandet av alla former av miljöskadliga subventioner till energiintensiva industrier på nationell nivå. Parlamentet uppmanar kommissionen att utvärdera medlemsstaternas olika praxis i detta avseende mot bakgrund av principen att förorenaren betalar.

40. Europaparlamentet begär att mekanismen för koldioxidjustering vid gränserna övervakas av ett oberoende organ under kommissionens överinseende, vilket regelbundet rapporterar och tillhandahåller insynsvänlig information till parlamentet, rådet och kommissionen på begäran minst två gånger om året.

41. Europaparlamentet konstaterar att EU är världens största koldioxidimportör och att exportvarorna från EU innehåller åtskilligt mindre koldioxid än de varor som importeras till EU. Parlamentet drar därför slutsatsen att EU:s insatser för att bekämpa klimatförändringarna är mer omfattande än det internationella genomsnittet. Parlamentet framhåller att en gedigen rapporteringsmetod som beaktar utsläppen för varor och tjänster som importeras till EU är en förutsättning för att man ska kunna mäta EU:s sammanlagda klimatpåverkan.

42. Europaparlamentet betonar att mekanismen med tiden kommer att bli föråldrad förutsatt att det görs tillräckliga internationella klimatinsatser, som exempelvis gedigen, allmänt utbredd och konsekvent internationell koldioxidprissättning och helt konkurrenskraftiga utsläppssnåla tekniklösningar, produkter och produktionsprocesser. Parlamentet anser att klimatförändringarna är ett globalt problem som kräver globala lösningar, varför EU bör fortsätta att stödja inrättandet av en global ram för koldioxidprissättning i linje med artikel 6 i Parisavtalet. Parlamentet uppmanar kommissionen att utforma mekanismen med en klar och ambitiös tidsplan för genomförandet och vidareutvecklingen. Parlamentet påminner om att vissa koldioxidbegränsande tekniska lösningar fortfarande befinner sig på försöksstadiet, och uppmanar därför kommissionen att vidmakthålla sina insatser för en vidareutveckling av dessa. Dessutom uppmanar parlamentet kommissionen att utforma denna mekanism som en del av ett omfattande och långsiktigt politiskt paket som är förenligt med målet att senast 2050 uppnå en mycket energi- och resurseffektiv ekonomi med nollnettoutsläpp av växthusgaser.

43. Europaparlamentet påminner om att EU:s klimatpolitik och industripolitik måste gå hand i hand med målet om bevarad och ökad hållbar tillväxt. Parlamentet betonar att mekanismen oavsett utformning måste ingå i vår industristrategi, så att den kan fungera som ett incitament för industrin att producera rena och konkurrenskraftiga produkter.

44. Europaparlamentet understryker att en välfungerande mekanism bör resultera i minskade importerade utsläpp i EU minskar och effektivast möjliga klimatskydd mot risken för koldioxidläckage, samtidigt som WTO:s regler följs. Parlamentet betonar att mekanismen bör utformas på ett sådant sätt att den kan tillämpas på ett effektivt och enkelt sätt och samtidigt motverkar olika former av kringgående, såsom resursförflyttning eller import av halvfärdiga produkter eller slutprodukter som inte omfattas av mekanismen.

45. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ge teknisk rådgivning och tekniskt stöd till industrier hemma och utomlands, särskilt små och medelstora företag, rörande upprättandet av tillförlitliga system för redovisning av växthusgasutsläpp från import, så att vi kan bevara en stark europeisk industri utan att skapa några tekniska hinder för våra handelspartner.

46. Europaparlamentet efterlyser en särskild utvärdering av mekanismens konsekvenser för små och medelstora företag och för konkurrensen på den inre marknaden. Parlamentet begär att det vid behov inrättas en stödmekanism för små och medelstora företag, så att dessa ska lyckas anpassa sig till de nya marknadsförhållandena utan att falla offer för otillbörliga metoder från större marknadsaktörers sida.

47. Europaparlamentet konstaterar dessutom att man för att förhindra att det uppstår illojal konkurrens på den europeiska marknaden måste säkerställa att mekanismen inte skapar konkurrensnackdelar för material som konkurrerar med varandra. Parlamentet understryker att de mest klimatvänliga materialen inte får drabbas av konkurrensnackdelar.

48. Europaparlamentet framhåller sin betydelse när det gäller att företräda unionsmedborgarna och deras intressen och bidra till förverkligandet av sådana EU-prioriteringar som klimatskydd, hållbar tillväxt och internationell konkurrenskraft. Parlamentet uppmanar därför kommissionen och rådet att göra parlamentet som medlagstiftare fullt delaktigt i lagstiftningsarbetet kring inrättandet av denna mekanism.

o

o o

49. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.